УДК 330.142; 331.6
JEL J24, O15, M15

Алексанян А.Г., аспірант
ДВНЗ «Університет банківської справи»

ЧИННИКИ РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Досліджено чинники, які впливають на можливості людського розвитку в інформаційній економіці - розвиток технологій дистанційного навчання; зміна змісту праці та форм її організації; поширення інформаційних систем, які забезпечують можливості дистанційної зайнятості; глобалізаційні тенденції; стрімке розповсюдження нових технологій в усіх сферах; імплементація нових підходів до організації бізнес-процесів сучасних підприємств.

Ключові слова: *людський розвиток, дистанційна зайнятість, інформаційна економіка, дистанційне навчання, інформаційно-комунікаційні технології.*

Постановка проблеми. Фундаментальною ідеєю концепції інформаційної економіки є використання знань як основного ресурсу для створення нових товарів і послуг, зростання національного багатства, збалансованого розвитку, забезпечення продуктивної зайнятості.

В умовах інформаційної економіки підвищення знаннєміcткості сучасного виробництва, з одного боку, і високий рівень знаннєвої компоненти в людському потенціалі — з другого, дає можливість економічно активній людині [16]: стати дійовим учасником процесу сприйняття, використання і створення знань; забезпечити інноваційність трудової діяльності, сформувати власні конкурентні переваги і передумови для гідного життя; найповніше використати можливості, породжені глобалізацією; мінімізувати ризики і відвести загрози, що поширюються зі зростанням конкуренції в різних її формах; підвищити можливості адаптації до умов невизначеності та швидких змін.

Аналіз останніх публікацій. Питання становлення та розвитку інформаційної економіки представлені в роботах зарубіжних та вітчизняних вчених: Ю. Бажала [2], Д. Белла [3], П. Друкера [13], Я. Жаліла [14], М. Кастельса [15], Е. Тоффлера [21] та ін. Різні аспекти людського розвитку, розширення можливостей сучасної людини досліджуються Н. Азьмук [8], О. Грішновою [8-12], А. Колотом [16], Е. Лібановою [17], Г. Міщук [20] та ін. Однак, подальшого вивчення потребують чинники, які впливають на можливості людського розвитку в інформаційній економіці, рушійні сили, що зумовлюють її поступове утвердження в Україні.

Тому **метою статті** є виокремлення чинників, які впливають на можливості людського розвитку в інформаційній економіці, дослідження сучасних тенденцій та процесів, які відбуваються в соціально-трудовій сфері в сучасних умовах.

Результати дослідження. Розширення можливостей людського розвитку в умовах переходу до інформаційної економіки передусім пов'язане з розвитком технологій дистанційного навчання; зміною змісту праці та форм її організації; поширенням інформаційних систем, які забезпечують можливості дистанційної зайнятості для все більшої чисельності працівників; глобалізаційними тенденціями; стрімким розповсюдженням нових технологій в медицині та інших сферах; імплементацією

нових підходів до організації бізнес-процесів сучасних підприємств, які ґрунтуються на широкому застосуванні інформаційно-комунікаційних технологій.

Одним з найважливіших чинників, який сприяє розширенню можливостей людського розвитку в умовах переходу до інформаційної економіки, є *розвиток технологій дистанційного навчання,* що змінюють саму концепцію надання освітніх послуг – студенти вже не обов'язково мають відвідувати заняття в університеті, окремі питання вони можуть вивчати вдома, в зручний для них час, використовуючи університетські онлайн платформи для дистанційного навчання або на масових відкритих онлайн-курсах MOOC (Massive open online course). Найбільш популярними платформами для онлайн навчання є edX, Coursera, Udacity, Unimooc, KhanAcademy, Open Learning Initiative, MIT Open courseware, Canvas, Mooc2degree, Class2go, Open MOOC, Prometheus та ін. Однак, застосування MOOC як навчальної онлайн платформи, має як переваги, так і недоліки (табл. 1).

Таблиця 1.

Переваги та недоліки MOOC

Переваги MOOC	Недоліки MOOC
немає вікових, територіальних, освітніх і професійних обмежень;	певна хаотичність навчальної інформації;
відкритість і безкоштовність, гнучкість навчання;	неможливість проконтролювати авторство виконаних навчальних робіт;
отримання нової інформації безпосередньо від фахівців певної предметної області;	складність належного технічного забезпечення практичних (лабораторних) занять;
обмін досвідом і колективна онлайн-робота при вивченні курсу;	імовірність появи технічних проблем з доступом до курсів;
охоплення широкої (масової) аудиторії;	обмежений зворотний зв'язок з педагогом;
можливість використання в курсах різноманітного навчального контенту (текстова, аудіо-, відео- і графічна інформація), а також форумів і блогів.	недостатня кількість часу на якісну обробку всіх наявних навчальних матеріалів;
	кожний учасник самостійно регулює свою діяльність в курсі.

Джерело: складено і доповнено автором за [19].

Все це обумовлює низький рівень ефективності MOOC, адже за наявною статистикою [6; 18] до кінця проходять курси і отримують сертифікат усього 5–10 % слухачів. Справді, відносні показники ефективності невисокі, але якщо врахувати масовість цих навчальних програм, то видно, абсолютна чисельність тих, хто їх закінчив, вже багаторазово перевищує чисельність випускників традиційних університетів за той же період. Успішне навчання на масових відкритих онлайн-курсах потребує ще більш високого рівня мотивації і самоконтролю, ніж навчання в звичайному форматі, коли викладач контролює і відповідає за результати.

Поглиблення тенденцій індивідуалізації, які є закономірним наслідком інтелектуалізації праці в умовах переходу до інформаційної економіки, зумовлює розвиток інноваційних форм зайнятості, пов'язаний передусім з *поширенням інформаційних систем, які забезпечують можливості дистанційної зайнятості для все більшої частки працівників*.

Про динамічний розвиток фрілансу, який є одним з найпоширеніших видів дистанційної зайнятості, свідчить те, що чисельність фрілансерів в Україні зросла з 9157 осіб у 2011 р. до 59648 осіб у 2016 р., а їх заробіток з 32 млн. долл. у 2012 р. до

65 млн. долл. у 2016 р. У 2016 р. на ринку фрілансу України переважала зайнятість в сфері інформаційних технологій (Web, Mobile & Software Development) - 83%, послуги в сфері дизайну і креативу - 6%, інші категорії (переклад, SMM, продажу та маркетинг, інженерія, архітектура та ін.) становили 11% [4].

Дистанційна зайнятість сприяє залученню до трудової діяльності працівників, які з різних причин не можуть або не бажають працювати за офісним графіком – жінок з дітьми, яким потрібен гнучкий графік; студентів, які поєднують працю з навчанням; пенсіонерів, які хотіли би працювати неповний робочій день; людей з обмеженими фізичними можливостями та ін. Однак, поряд з багатьма позитивними моментами, для працівників дистанційна зайнятість може зумовити відсутність соціальних гарантій, адже досить часто їх трудові права менш захищені, ніж у тих, хто працює у стандартних умовах.

Крім того, варто відзначити, що із переходом до постіндустріального суспільства змінюється зміст праці, її статус, роль та сприйняття суспільством. Праця дедалі менше розглядається як джерело доходів, адже їх можна отримувати і від власності. Праця стає сферою самореалізації, відкриває можливості участі в суспільному житті. В цивілізованих країнах вона вже розглядається не як засіб виживання, а як можливість багатогранного розкриття особистості, її талантів та безперервного людського розвитку. Праця у постіндустріальному суспільстві – це творчий процес, який сприяє не тільки фінансовому, а й передусім інтелектуальному збагаченню особистості [12, с. 95].

Зміна змісту праці та форм її організації в найближчому майбутньому зумовить вивільнення значної кількості працівників як фізичної, так і розумової праці.

Вже зараз ми спостерігаємо заміну людської праці електронними системами – навіть на таких простих прикладах, як поширення різноманітних терміналів самообслуговування для оплати послуг мобільного зв'язку, комунальних послуг, проїзду в метрополітені та ін. Професії, пов'язані з внесенням даних до різних видів інформаційних систем, вже зараз стають незатребуваними, і відповідно, відбувається вивільнення працівників. З розвитком Інтернет-торгівлі досить швидко можуть стати незатребуваними професії продавця роздрібних товарів, касира. Бурхливий розвиток систем електронного перекладу обумовлює зниження попиту на послуги перекладачів. З подальшим розвитком інформаційних технологій незатребуваними можуть стати професії водіїв транспортних засобів, послуги таксі. В більш віддаленому майбутньому автоматизація може охопити й інші професії, які відносяться до сфери послуг. Адже обслуговування автоматичних систем, незважаючи на значні початкові капітальні витрати, значно дешевше [5, с. 47].

В сучасних умовах вже починається автоматизація не тільки фізичної, а й розумової праці, яскравим прикладом якої є розроблений компанією IBM робот Watson [1; 7], здатний не тільки ставити діагнози за симптомами, а й визначати оптимальний курс лікування. У багатьох випадках робот Watson показує точність діагностики кращу, ніж лікарі-люди. У робота IBM Watson точність призначення оптимального лікування складає 90%. Цей робот, на відміну від живого терапевта, може присвятити пацієнту необмежену кількість часу, мати повну інформацію про історію хвороби пацієнта, гени та постійно оновлювати свою базу даних найновішими медичними дослідженнями.

Технологічний прогрес, стрімке поширення нових технологій в усіх сферах життя вивільняє більше часу для людського розвитку за всіма його напрямами. Так, наприклад, в найближчому майбутньому не треба буде витрачати час на вивчення іноземних мов, адже електронні перекладачі створюють можливості спілкуватися між собою і співпрацювати людям з різних країн без будь-яких мовних обмежень. Прості види домашньої праці будуть дедалі більше автоматизованими, що дозволить людям більше часу присвячувати важливішим справам – спілкуванню з близькими, вихованню дітей, саморозвитку. Розвиток технологій в медичній сфері дасть змогу значно збільшити тривалість життя, ефективніше лікувати хвороби.

Що ж стосується реального сектору економіки, то *імплементація нових підходів до організації бізнес-процесів сучасних підприємств* передусім пов'язана з автоматизацію виробництва, перебудовою програмного забезпечення, реінжинірингом бізнес-процесів, спрямованих на усунення процесів, які не приносять доданої вартості. В сучасних умовах вже не можна уявити прогресивне підприємство, яке б не застосовувало широко інформаційні технології і сучасні форми організації праці. Все це вже зараз призводить до зменшення чисельності працівників, необхідних для успішного функціонування підприємства.

Однак, слід зазначити, що незважаючи на появу значної кількості нових можливостей для людського розвитку, поступовий перехід до інформаційної економіки зумовлює появу також і низки загроз в соціально-трудовій та освітній сфері нашої країни. Під впливом *глобалізаційних тенденцій* зростає відтік найбільш конкурентоспроможних працівників в більш розвинені країни, збільшується чисельність працівників, які, проживаючи в Україні, віддалено працюють в інших країнах. Це зумовлює значні фінансові втрати для національної економіки, сприяє поглибленню кризових явищ в соціально-трудовій сфері.

Узагальнений аналіз впливу чинників розширення можливостей людського розвитку на соціально-трудову сферу в інформаційній економіці представлений у табл. 2.

Таблиця 2.

Вплив чинників розширення можливостей людського розвитку на соціально-трудову сферу в інформаційній економіці

Чинники розширення можливостей людського розвитку в інформаційній економіці	Вплив на соціально-трудову сферу	
	позитивний	негативний
Розвиток технологій дистанційного навчання	- більші можливості для безкоштовного навчання; - більш широке охоплення освітою та ін.	- зниження якості освітніх послуг; - поглиблення тенденцій індивідуалізації та ін.
Зміна змісту праці та форм її організації, поширення інформаційних систем, які забезпечують можливості дистанційної зайнятості	- розвиток інноваційних форм зайнятості; - розширення можливостей для саморозвитку та ін.	- немає соціальних гарантій для працівників при дистанційній зайнятості; - поглиблення тенденцій індивідуалізації та ін.

Продовження табл. 2

Глобалізаційні тенденції	- поширення прогресивних практик у трудових відносинах; - поширення сучасних управлінських та освітніх технологій та ін.	- зростання конкуренції на ринку праці; - відтік найбільш конкурентоспроможних працівників в більш розвинені країни; - збільшення чисельності працівників, які, проживаючи в Україні, віддалено працюють в інших країнах та ін.
Стрімке розповсюдження нових технологій в медицині та інших сферах	- збільшення тривалості життя; - підвищення продуктивності праці та ін.	- зростання технологічного безробіття; - поглибленням нерівності за доходами та ін.
Імплементація нових підходів до організації бізнес-процесів сучасних підприємств, які ґрунтуються на широкому застосуванні інформаційно-комунікаційних технологій	- підвищення продуктивності праці; - зростання швидкості обміну інформацією; - зростання швидкості прийняття управлінських рішень та ін.	- поглиблення тенденцій індивідуалізації; - зменшення кількості робочих місць та ін.

Джерело: розроблено автором.

Результати проведеного аналізу досліджуваних чинників свідчать про їх різновекторний вплив на соціально-трудову сферу в сучасних умовах, виникнення як нових можливостей, так і загроз для вітчизняного ринку праці в умовах поширення інформаційно-комунікаційних технологій.

Висновки. Виокремленні чинники, які сприяють розширенню можливостей людського розвитку в інформаційній економіці, створюють підґрунтя для удосконалення методики оцінювання можливостей людського розвитку на макрорівні, для поглибленого аналізу сучасних процесів, які притаманні становленню інформаційної економіки в Україні. Водночас, варто зауважити, що в умовах переходу до інформаційної економіки в царині людського розвитку виникають не тільки нові можливості, а й нові загрози, пов'язані із зростанням технологічного безробіття, поглибленням нерівності за доходами, забезпеченням рівного доступу до інформації. Пошук адекватних відповідей на ці актуальні питання та розробка рекомендацій з мінімізації негативних наслідків динамічних змін, що відбуваються у сучасному суспільстві, є важливими завданнями, які мають вирішувати науковці у співпраці з органами державної влади та бізнесом.

Література.

1. Ализар А. IBM Watson закончил мединститут и пошёл на работу [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://habrahabr.ru/company/ibm/blog/169067/

2. Бажал Ю. Інформаційна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2430/Bazhal_Informatsiyna_ekonomika.pdf?sequence=1

3. Белл. Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Перевод с английского. Изд. 2-ое, испр. и доп. — М.: Academia, 2004. CLXX, 788 стр.

4. Божкова К. Как изменился фриланс в Украине за 5 лет: конкуренция, специальности, рейты [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://ain.ua/2017/03/22/kak-izmenilsya-frilans-v-ukraine-za-5-let-konkurenciya-specialnosti-rejty
5. Брінцева О.Г. Трансформація людського капіталу в контексті зміни змісту праці в новій економіці / Україна: аспекти праці. - № 3-4. - 2016. - С. 46-49.
6. Бугайчук К. Массовые открытые дистанционные курсы: история, типология, перспективы / К. Бугайчук // Высшее образование в России. – 2013. – № 3. – С. 148–155.
7. Ворожко Т. "Зайві люди": Чи є Санта-Моніка моделлю нового суспільства? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrainian.voanews.com/a/santa-monica-futre-society-/4065882.html
8. Гришнова Е.А., Азьмук Н.А. Развитие человеческого капитала и трансформация форм занятости: взаимовлияние и взаимообусловленность / Е.А. Гришнова, Н.А. Азьмук // Демография и социальная экономика. - 2014. – № 1(21). – С. 85–94.
9. Грішнова О. А. Інтелектуалізація праці – визначальна ознака постіндустріального суспільства / О.А. Грішнова // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: Збірник наукових праці. – Маріуполь: Вега-Принт, 2009. – С. 135-139.
10. Грішнова О.А. Людський, інтелектуальний і соціальний капітал України: сутність, взаємозв'язок, оцінка, напрями розвитку / О. А. Грішнова // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. – 2014. – № 1 (7). – С. 34–40.
11. Грішнова О.А. Нагромадження людського, інтелектуального і соціального капіталу підприємства як основна форма його капіталізації / О.А. Грішнова. // Вісник Донецького університету економіки і права. – 2011. – № 1. – С. 10–13.
12. Грішнова О.А., Брінцева О.Г., Шурпа С.Я. Фіктивізація людського капіталу та нові ризики в сфері зайнятості / О.А. Грішнова, О.Г. Брінцева, С.Я. Шурпа // Науковий вісник Полісся. - № 1 (9), ч. 2. - 2017. - С. 91-98.
13. Друкер П. Менеджмент. Вызовы XXI века / Питер Друкер; пер. с англ. Наталии Макаровой. — М. : Манн, Иванов и Фербер, 2012. — 256 с.
14. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія. - К.: НІСД, 2009. - 336 с., іл.
15. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Пер. с англ. под науч. ред. О. И. Шкаратана. — М.: ГУ ВШЭ, 2000. — 608 с.
16. Колот А.М., Кравчук О.І. Людина і нова економіка: діалектика розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/kuprpers/statti/Kolot_Kravchuk.doc
17. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект: [колективна монографія / за ред. Е.М. Лібанової]. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2015. – 356 с.
18. Массовые открытые онлайн курсы – современная концепция в образовании и обучении / Ю.Л. Костюк, И. С. Левин, А.Л. Фукс, И. Л. Фукс, А. Е. Янковская] // Вестник Томского государственного университета. Управление, вычислительная техника и информатика. – 2014. – № 1 (26). – С. 89–98.
19. Мельничук О.Р Особливості масових відкритих дистанційних курсів (МООС) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lac.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/News/Nauka/2014/Docs/LCA_Presentation_Kaf_ISuM_6_Melnychuk.pdf
20. Соціальна відповідальність у трудових відносинах: теорія, практика, регулювання ризиків: Монографія / О.А. Грішнова, Г.Ю. Міщук, О.О. Олійник. — Рівне: НУВГП, 2014. – 216 с.
21. Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ. / Э.Тоффлер. — М.: ООО «Издательство АСТ», 2002. — 557 с.

References.

1. Alizar A. IBM Watson zakonchil medinstitut i poshjol na rabotu [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: https://habrahabr.ru/company/ibm/blog/169067/
2. Bazhal Yu. Informacijna ekonomika [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2430/Bazhal_Informatsiyna_ekonomika.pdf?sequence=1
3. Bell. D. Grjadushhee postindustrial'noe obshhestvo. Opyt social'nogo prognozirovanija / Perevod s anglijskogo. Izd. 2-oe, ispr. i dop. — M.: Academia, 2004. CLXX, 788 str.
4. Bozhkova K. Kak izmenilsja frilans v Ukraine za 5 let: konkurencija, special'nosti, rejty [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: https://ain.ua/2017/03/22/kak-izmenilsya-frilans-v-ukraine-za-5-let-konkurenciya-specialnosti-rejty
5. Brinceva O.G. Transformaciya lyuds`kogo kapitalu v konteksti zminy` zmistu praci v novij ekonomici / Ukrayina: aspekty` praci. - # 3-4. - 2016. - S. 46-49.
6. Bugajchuk K. Massovye otkrytye distancionnye kursy: istorija, tipologija, perspektivy / K. Bugajchuk // Vysshee obrazovanie v Rossii. – 2013. – № 3. – S. 148–155.
7. Vorozhko T. "Zajvi lyudy`": Chy` ye Santa-Monika modellyu novogo suspil`stva? [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: https://ukrainian.voanews.com/a/santa-monica-futre-society-/4065882.html
8. Grishnova E.A., Az'muk N.A. Razvitie chelovecheskogo kapitala i transformacija form zanjatosti: vzaimovlijanie i vzaimoobuslovlennost' / E.A. Grishnova, N.A. Az'muk // Demografija i social'naja jekonomika. - 2014. – № 1(21). – S. 85–94.
9. Grishnova O. A. Intelektualizaciya praci – vy`znachal`na oznaka postindustrial`nogo suspil`stva / O.A. Grishnova // Teorety`chni i prakty`chni aspekty` ekonomiky` ta intelektual`noyi vlasnosti: Zbirny`k naukovy`x praci. – Mariupol`: Vega-Pry`nt, 2009. – S. 135-139.
10. Grishnova O.A. Lyuds`ky`j, intelektual`ny`j i social`ny`j kapital Ukrayiny`: sutnist`, vzayemozv'yazok, ocinka, napryamy` rozvy`tku / O. A. Grishnova // Social`no-trudovi vidnosy`ny`: teoriya ta prakty`ka. – 2014. – # 1 (7). – S. 34–40.
11. Grishnova O.A. Nagromadzhennya lyuds`kogo, intelektual`nogo i social`nogo kapitalu pidpry`yemstva yak osnovna forma jogo kapitalizaciyi / O.A. Grishnova. // Visny`k Donecz`kogo universy`tetu ekonomiky` i prava. – 2011. – # 1. – S. 10–13.
12. Grishnova O.A., Brinceva O.G., Shurpa S.Ya. Fikty`vizaciya lyuds`kogo kapitalu ta novi ry`zy`ky` v sferi zajnyatosti / O.A. Grishnova, O.G. Brinceva, S.Ya. Shurpa // Naukovy`j visny`k Polissya. - # 1 (9), ch. 2. - 2017. - S. 91-98.
13. Druker P. Menedzhment. Vyzovy HHI veka / Piter Druker; per. s angl. Natalii Makarovoj. — M.: Mann, Ivanov i Ferber, 2012. — 256 s.
14. Zhalilo Ya. A. Teoriya ta prakty`ka formuvannya efekty`vnoyi ekonomichnoyi strategiyi derzhavy`: monografiya. - K.: NISD, 2009. - 336 s., il.
15. Kastel's M. Informacionnaja jepoha: jekonomika, obshhestvo i kul'tura / Per. s angl. pod nauch. red. O. I. Shkaratana. — M.: GU VShJe, 2000. — 608 s.
16. Kolot A.M., Kravchuk O.I. Lyudy`na i nova ekonomika: dialekty`ka rozvy`tku [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/kuprpers/statti/Kolot_Kravchuk.doc
17. Lyuds`ky`j rozvy`tok v Ukrayini. Modernizaciya social`noyi polity`ky`: regional`ny`j aspekt: [kolekty`vna monografiya / za red. E.M. Libanovoyi]. – K.: Insty`tut demografiyi ta social`ny`x doslidzhen` im. M.V. Ptuxy` NAN Ukrayiny`, 2015. – 356 s.
18. Massovye otkrytye onlajn kursy – sovremennaja koncepcija v obrazovanii i obuchenii / Ju.L. Kostjuk, I. S. Levin, A.L. Fuks, I. L. Fuks, A. E. Jankovskaja] // Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. Upravlenie, vychislitel'naja tehnika i informatika. – 2014. – № 1 (26). – S. 89–98.
19. Mel`ny`chuk O.R Osobly`vosti masovy`x vidkry`ty`x dy`stancijny`x kursiv (MOOC) [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: http://www.lac.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/News/Nauka/2014/Docs/LCA_Presentation_Kaf_ISuM_6_Melnychuk.pdf
20. Social`na vidpovidal`nist` u trudovy`x vidnosy`nax: teoriya, prakty`ka, regulyuvannya ry`zy`kiv: Monografiya / O.A. Grishnova, G.Yu. Mishhuk, O.O. Olijny`k. — Rivne: NUVGP, 2014. – 216 s.

21. Toffler Je. Shok budushhego: Per. s angl. / Je.Toffler. — M.: OOO «Izdatel'stvo ACT», 2002. —557 c.

Армен Алексанян, аспирант
ГВУЗ «Университет банковского дела»

ФАКТОРЫ РАСШИРЕНИЯ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В ИНФОРМАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКЕ

Исследованы факторы, которые влияют на возможности человеческого развития в информационной экономике - развитие технологий дистанционного обучения; изменение содержания труда и форм его организации; распространение информационных систем, обеспечивающих возможности дистанционной занятости; глобализационные тенденции; стремительное распространение новых технологий во всех сферах; имплементация новых подходов к организации бизнес-процессов современных предприятий.

Ключевые слова: *человеческое развитие, дистанционная занятость, информационная экономика, дистанционное обучение, информационно-коммуникационные технологии.*

Armen Aleksanyan, Ph.D Student
Higher State Educational Institution “Banking University”

FACTORS OF EXPANSION OF OPPORTUNITIES OF HUMAN DEVELOPMENT IN INFORMATION ECONOMY

Factors which influence opportunities of human development in information economy - development of technologies of distance training are researched; change of content of work and forms of its organization; distribution of the information systems providing possibilities of remote employment; globalization tendencies; rapid dissemination of new technologies in all spheres; implementation of new approaches to the organization of business processes of the modern entities are researched. Those factors allow enhancing a technique of assessment of opportunities of human development at the macro level, to characterize modern processes that are inherent in formation of information economy in Ukraine. At the same time, it should be noted that in the conditions of transition to information economy in the field of human development there are not only new opportunities, but also the new threats connected with growth of technological unemployment, deepening of inequality on income, ensuring equal access to information.

Key words: *human development, distance employment, information economy, distance education, information and communication technologies.*